

Брюксел, 13.5.2015 г.
COM(2015) 264 final

Препоръка за

ПРЕПОРЪКА НА СЪВЕТА

**относно националната програма за реформи на Литва за 2015 г.
и съдържаща становище на Съвета относно програмата за стабилност на Литва за
2015 г.**

Препоръка за

ПРЕПОРЪКА НА СЪВЕТА

относно националната програма за реформи на Литва за 2015 г.

и съдържаща становище на Съвета относно програмата за стабилност на Литва за 2015 г.

СЪВЕТЪТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ,

като взе предвид Договора за функционирането на Европейския съюз, и по-специално член 121, параграф 2 и член 148, параграф 4 от него,

като взе предвид Регламент (ЕО) № 1466/97 на Съвета от 7 юли 1997 г. за засилване на надзора върху състоянието на бюджета и на надзора и координацията на икономическите политики¹, и по-специално член 5, параграф 2 от него,

като взе предвид препоръката на Европейската комисия²,

като взе предвид резолюциите на Европейския парламент³,

като взе предвид заключенията на Европейския съвет,

като взе предвид становището на Комитета по заетостта,

като взе предвид становището на Икономическия и финансов комитет,

като взе предвид становището на Комитета за социална закрила,

като взе предвид становището на Комитета за икономическа политика,

като има предвид, че:

- (1) На 26 март 2010 г. Европейският съвет постигна съгласие по предложението на Комисията да се започне изпълнението на нова стратегия за растеж и работни места — стратегията „Европа 2020“ — въз основа на засилена координация на икономическите политики. Стратегията е съсредоточена върху ключовите области, в които е необходимо да се предприемат действия за повишаване на потенциала на Европа за устойчив растеж и конкурентоспособност.
- (2) На 13 юли 2010 г. въз основа на предложенията на Комисията Съветът прие препоръка относно общите насоки за икономическите политики на държавите членки и на Съюза (за периода 2010—2014 г.), а на 21 октомври 2010 г. прие решение относно насоки за политиките на държавите членки по заетостта. Заедно двата акта представляват т. нар. „интегрирани насоки“, с които

¹ ОВ L 209, 2.8.1997 г., стр. 1.

² COM(2015) 264.

³ P8_TA(2015)0067, P8_TA(2015)0068, P8_TA(2015)0069.

държавите членки бяха приканени да се съобразят при провеждането на националната си икономическа политика и политика за заетост.

- (3) На 8 юли 2014 г. Съветът прие препоръка относно националната програма за реформи на Литва за 2014 г. и даде становището си относно актуализираната програма за стабилност на Литва за 2014 г.
- (4) На 28 ноември 2014 г. Комисията прие Годишния обзор на растежа⁴, с което постави началото на европейския семестър за 2015 г. за координация на икономическите политики. На същия ден въз основа на Регламент (ЕС) № 1176/2011 Комисията прие Доклада за механизма за предупреждение⁵, в който не беше посочено, че Литва е една от държавите членки, за които ще се извърши задълбочен преглед.
- (5) На 18 декември 2014 г. Европейският съвет одобри приоритетите за стимулиране на инвестициите, ускоряване на структурните реформи и продължаване на фискалната консолидация, благоприятстваща растежа.
- (6) На 26 февруари 2015 г. Комисията публикува своя доклад от 2015 г. за Литва⁶. В доклада се оценява напредъка на Литва в изпълнението на специфичните за всяка държава препоръки, приети на 8 юли 2014 г.
- (7) На 13 април 2015 г. Литва представи своята национална програма за реформи за 2015 г., а на 30 април 2015 г. — своята програма за стабилност за 2015 г. Двете програми бяха оценени едновременно, за да бъдат отчетени взаимовръзките между тях.
- (8) Спрямо Литва понастоящем се прилагат предпазните мерки на Пакта за стабилност и растеж. В своята програма за стабилност Литва поиска прилагането на клаузата за пенсионната реформа. Литва изчислява бюджетните разходи за пенсионната реформа на 0,1 % от БВП през 2016 г. След потвърждение от Евростат, че пенсионната реформа отговаря на необходимите условия, и като се има предвид, че се запазва достатъчен предпазен марж по отношение на референтната стойност на дефицита, Съветът е на мнение, че Литва би могла да се възползва през 2016 г. от исканото временно отклонение от плана за корекции за постигане на средносрочната цел. В своята програма за стабилност за 2015 г. правителството планира да постигне номинален дефицит от 1,2 % от БВП през 2015 г. и да го превърне в излишък от 0,7 % от БВП до 2018 г. Правителството възнамерява да спази средносрочната бюджетна цел — структурен дефицит от 1 % от БВП — през периода на програмата. Според програмата за стабилност съотношението на дълга към БВП се очаква да се увеличи до 42,2 % през 2015 г. и да спадне до 33,7 % през 2018 г. Макроикономическият сценарий, който е в основата на тези бюджетни прогнози на програмата, е реалистичен. Въпреки това мерките за подпомагане на планираните цели за равнището на дефицита от 2016 г. нататък не са описани достатъчно подробно. Въз основа на прогнозата на Комисията от пролетта на 2015 г. съществува риск от известно отклонение от изискваната корекция за постигане на средносрочната цел през 2015 г., тъй като нарастването на нетните разходи е с 0,3 % от БВП над референтния показател.

---

⁴ COM(2014) 902.

⁵ COM(2014) 904.

⁶ SWD(2015) 34 final.

За периода 2015—2016 г. структурното салдо и нарастването на разходите значително се отклоняват от плана за корекции, което показва риск от значително отклонение през 2016 г. Поради това ще са необходими допълнителни мерки и през двете години. Въз основа на своята оценка на програмата за стабилност и вземайки предвид прогнозата на Комисията от пролетта на 2015 г., Съветът е на мнение, че съществува риск Литва да не спазва разпоредбите на Пакта за стабилност и растеж. Освен това, въпреки постигнатия в последно време напредък, текущата бюджетна рамка следва допълнително да се подобри, като се подсили нейният обвързващ характер и се постигне пълно съответствие с фискалните разпоредби на ЕС. Данъчните приходи на Литва зависят до голяма степен от непреките данъци и данъчното облагане на труда, докато приходите от облагането в областта на околната среда и данъка върху богатството са много ниски. Литва продължава да среща предизвикателства по отношение на спазването на данъчното законодателство, по-специално по отношение на ДДС.

- (9) Литва е изправена пред значителен спад на населението в работна възраст-, предизвикано от демографски промени, миграция и неефективност на системата на здравеопазването. Постоянно ниската степен на участие в ученето през целия живот не е благоприятна за укрепване на човешкия капитал, подобряване на пригодността за заетост и повишаване на производителността. Процентът на учениците със слаби постижения по основните умения е над средния, което сочи необходимостта от модернизиране на обучението на учителите и насърчаване на непрекъснатото професионално развитие. Образованието и обучението не винаги са съобразени с пазара на труда. Нисък е процентът ученици, които следват професионални програми за образование и обучение по време на средното образование. Литва предприема действия за подобряване и разширяване на стажовете и обучението в процеса на работа, но броят и качеството на тези програми все още са недостатъчни. Броят на болничните легла на глава от населението остава висок в сравнение с останалите държави от ЕС, което подсказва, че може да съществуват дисбаланси в предоставянето на здравно обслужване. В същото време общият размер на публичните инвестиции в здравния сектор продължава да бъде нисък. Отчетената висока честота на неофициалните плащания за здравни услуги, заедно с опасения за корупция в процедурите за възлагане на обществени поръчки за медицински стоки, показват необходимостта да се подобри управлението на системата на здравеопазването.
- (10) Мерките за пенсионна реформа, които са били приети, не са достатъчни за решаване на проблема на средносрочната устойчивост на пенсионната система. Законоустановената пенсионна възраст се увеличава постепенно през периода до 2026 г., но пенсионната система не отчита показателите на очакваната продължителност на живота. Освен това правилата за индексация на пенсиите са неясни. Слабото участие в доброволни спестовни пенсионни схеми и липсата на професионални пенсионни схеми създават рискове за адекватността на пенсиите в бъдеще. Правителството възнамерява да въведе цялостна реформа на пенсионната система като част от по-широк „нов социален модел“. Тази стратегия обаче все още не е финализирана и приета и трябва първо да бъде проведена консултация със социалните партньори. Литва въведе финансови мерки за подпомагане на възрастните хора и финансови стимули за наемане на работа на по-възрастните работници. Цялостна стратегия за активен живот на възрастните хора обаче все още липсва.

- (11) Над 30 % от населението на Литва е изложено на риск от бедност. Реформата на паричното социално подпомагане, в съчетание с ефекта от подобрената икономическа ситуация, доведе до значително намаляване на разходите и на броя на получаващите социално подпомагане. Въпреки това активните мерки на пазара на труда и другите услуги за подпомагане на бенефициерите все още са ограничени.
- (12) Литва постигна значителен напредък в реформирането на държавните предприятия и прие законодателство, за да гарантира дълготрайния ефект на реформите. Правителството приключи процеса на разграничаване на търговските и нетърговските дейности, които вече се оповестяват в годишни доклади. От останалите държавни дружества се изисква да назначат независими членове на управителния съвет до края на септември 2015 г.
- (13) В рамките на европейския семестър Комисията направи цялостен анализ на икономическата политика на Литва и го публикува в доклада за страната за 2015 г. Тя също оцени програмата за стабилност и националната програма за реформи, както и последващите действия по препоръките, отправени към Литва през предходните години. Тя взе предвид не само тяхното значение за провеждането на устойчива фискална и социално-икономическа политика в Литва, но и тяхното съответствие с правилата и насоките на ЕС предвид необходимостта от засилване на цялостното икономическо управление на Европейския съюз чрез принос на равнище ЕС към бъдещите решения на национално равнище. Препоръките в рамките на европейския семестър са изразени в препоръки 1—3 по-долу.
- (14) С оглед на тази оценка Съветът разгледа програмата за стабилност на Литва и неговото мнение⁷ е изразено по-специално в препоръка 1 по-долу.
- (15) В рамките на европейския семестър Комисията също така извърши анализ на икономическата политика на еврозоната като цяло. Въз основа на този анализ Съветът отправи специфични препоръки към държавите членки, чиято парична единица е еврото. Литва следва също така да гарантира цялостното и навременно изпълнение на тези препоръки,

ПРЕПОРЪЧВА на Литва да предприеме следните действия през периода 2015—2016 г.:

1. Да избегне отклонение от средносрочната цел през 2015 г. и да гарантира, че отклонението през 2016 г. се ограничава до надбавката, свързана с реформата на пенсионната система. Да разшири данъчната основа и да подобри спазването на данъчното законодателство.
2. Да преодолее предизвикателството на намаляването на населението в трудоспособна възраст чрез подобряване на адекватността на образованието спрямо пазара на труда-, увеличаване на резултатите в областта на основните умения и подобряване на системата на здравеопазването; Да намали високата данъчна тежест за лицата с ниски доходи, като измести данъчната тежест към други източници, които са по-малко вредни за растежа.
3. Да приеме цялостна реформа на пенсионната система, която да отговаря и на предизвикателството на адекватността на пенсиите. Да подобри обхвата и

⁷

Съгласно член 5, параграф 2 от Регламент (ЕО) № 1466/97 на Съвета.

размера на обезщетенията за безработица и паричното социално подпомагане и да подобри пригодността за заетост на лицата, които търсят работа.

Съставено в Брюксел на [...] година.

За Съвета
Председател